

به نام خداوند جان و خرد
کزین برتر اندیشه بر نگذرد

محوطه پیش از تاریخی
احمدآباد کوزه‌گران
در
مرکز فلات ایران

بابک شیخ بیگلر

تابستان ۱۳۹۳

پیشگفتار

پیش از هر چیز از وجود اعلیٰ سپاسگزارم که به من فرصتی داد تا ضمن انجام این کار علمی و پژوهشی به دانش خود بیفزایم و همچنین چراغ کوچکی را پیش پای باستان‌شناسی پیش از تاریخ ایران و خاصه مرکز این فلات پهناور روشن نمایم. نگارنده که مقطع کارشناسی خود را در رشته تکنولوژی نساجی گذرانده، اگر از همفکری و مساعدت استادان و دوستان گرامی و مهربان بهره نمی‌برد، بدون شک انجام این بررسی میدانی را در توان خود نمی‌دید و قادر به ارائه این گزارش نبود. دوست عزیزم، آقای فرید حاجی مزارانی در روزهای پایانی تحصیل کارشناسی ارشد خود، این محوطه را به من معرفی کرد و با موافقت و صلاح‌دید دکتر مرتضی حصاری که به باستان‌شناسی و گاهنگاری پیش از تاریخ مرکز فلات ایران، بخصوص ناحیه شرق دشت ری یا مخروط افکنه ورامین، با انجام کاوش‌ها و بررسی‌های عدیده، اشراف کامل دارند، توانستم مجوز بررسی روشمند میدانی محوطه مزبور را دریافت نمایم. من از دکتر حصاری به خاطر توجه، اعتماد و همیاریشان بسیار سپاسگزارم و همچنین از دکتر نعمتی بخاطر مساعدت در صدور مجوز بررسی تشکر می‌کنم. در این راستا، آقای حسن اکبری، که متخصص لایه‌نگاری و سفال‌شناسی محوطه‌های پیش از تاریخ این منطقه می‌باشند، از هیچ گونه همکاری و راهنمایی به اینجانب دریغ نکردند و نیز آقای حمید کرمی، دوست عزیزم، حاصل تجربیات میدانی خود را در اختیارم قرار دادند و در فعالیتهای میدانی مرا یاری نمودند. من از حس دوستی این عزیزان و تمامی کسانی که در انجام این پروژه نقشی داشتند و به من کمک کردند، صمیمانه سپاسگزارم. دکتر حسن فاضلی نشلی از راه دور (انگلیس) مرا در تشخیص و تاریخ‌گذاری سفالها راهنمایی می‌کردند و مقالات چاپ شده و نشده خود را در اختیارم قرار می‌دادند، من از عنایت ایشان به طور ویژه‌ای تشکر می‌کنم. همچنین، از جناب رنجبر شورابی مدیر انتشارات میراث کتاب بخاطر حسن نظر و محبت پدرانهای که به پژوهشگران و اهل قلم نشان می‌دهند و تاکنون دو کار از اینجانب به طبع رسانده‌اند، بی‌اندازه متشکرم. لازم به ذکر است که به دلیل فراوانی مواد فرهنگی سطحی این محوطه، من همکاری در این برنامه پژوهشی را به همکلاسیم خانم رزا کوثری پیشنهاد کردم و مطالعه بخشی از داده‌ها، متعلق به دوره سلیک IIIc و IIc، بر عهده ایشان قرار گرفت. من از ایشان نیز صمیمانه سپاسگزارم.



احمد آباد کوزه گران

محوطه باستانی احمدآباد کوزه‌گران بدون شک یکی از محوطه‌های پیش از تاریخی با اهمیت مرکز فلات ایران است که می‌تواند به خوبی در یکی از خانه‌های جدول گاهنگاری این حوزه فرهنگی قرار بگیرد. این بررسی در زمستان ۱۳۹۱ انجام گرفته است و تمامی هزینه‌های پیشبرد آن بر عهده نگارنده بوده است. هزینه طراحی سفالهای شاخص دوره سیلک III-۷b را خانم کوثری تقبل کردند و هر کجا در این گزارش تصویری از سفالهای دوره مزبور به نمایش در آمده مربوط به کار ایشان است. هدف نگارنده از انتشار این کتاب، سهولت در استفاده از این مطالب، طرح‌ها و تصاویر برای باستان‌شناسان و دوست‌داران باستان‌شناسی به منظور مقایسه‌های تطبیقی با دیگر محوطه‌های پیش از تاریخی بوده است، چراکه وظیفه نخست یک باستان‌شناس، انتشار یافته‌ها و ارائه گزارش کار است. به امید آنکه این اثر مورد استفاده علاقمندان و پژوهشگران قرار بگیرد.

تو بمان، ای آنکه چون تو پاک نیست!

روزها گر رفت، گو رو، پاک نیست

www.ketab.ir

فهرست مطالب

	فصل اول : ورامین
۷	جغرافیای طبیعی ورامین
۹	جغرافیای تاریخی-سیاسی ورامین
۱۱	آثار تاریخی ورامین
۱۲	پیشینه مطالعات باستان شناختی در مرکز فلات ایران
	فصل دوم : احمدآبادکوزه گران
۱۹	محوطه باستانی احمدآباد کوزه گران
۲۳	گونه شناسی سفال
۹۳	جمع بندی توصیفات
	فصل سوم : بررسی تطبیقی
۹۵	بررسی تطبیقی
۹۵	ناحیه کاشان
۹۶	دشت ری
۹۷	مخروط افکنه ورامین
۹۸	ناحیه دامغان
۹۹	دشت قزوین
۱۰۰	نتیجه گیری بررسی مقایسه ای
۱۰۱	حاصل سخن
۱۰۳	منابع و مآخذ
۱۰۹	تصاویر و جداول